

Fylkesmannen i Vest-Agder

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Tor Punsvik
Tlf.: 38 17 66 77

Deres ref.:
Vår ref.: 2012/4220

Vår dato: 01.10.2012
Arkivkode: 433.52

Vest-Agder Bondelag
Postboks 298 4663 Kristiansand S

Vest-Agder Sau & Geit
v/ leder Sven Haughom Haughom 4440 Tonstad

Det interkommunale skadefellingslaget i Vest-Agder
v/ Kjell Magne Larsen   Haukeli   4580 Lyngdal

Arbeidsutvalget for kommunal viltforvaltning
v/ leder John Øyslebø   4532 Øyslebø

Ny skadefellingstillatelse på inntil 2 ulv i Vest-Agder, med varighet ut oktober 2012

Fylkesmannen har på eget initiativ gitt skadefellingstillatelse på inntil 2 ulv i Vest-Agder, med virkning fra og med 1. til og med 31. oktober i år. Det er tidligere gitt og forlenget skadefellingstillatelse på ulv i fylket etter søknad fra næringsorganisasjonene, først av 13. juli og deretter 15. august. Det har skjedd nye ulveskader på bufe i Vest-Agder siden forrige tillatelse ble gitt. Tillatelsen gis ellers på samme vilkår som tidligere gitte tillatelser, men med mindre endringer siden det fra 1. oktober også er åpnet for lisensjakt på ulv i Vest-Agder. Vilklarene for skadefellingstillatelsen er gitt i dette brev. Fylkesmannens avgjørelse kan etter forvaltningslovens §§ 28 og 29 påklages til Direktoratet innen 3 uker fra vedtaket er kjent, og eventuell klage sendes til Fylkesmannen.

Bakgrunn

Norges Bondelags Agderkontor søkte 13. juli i år på vegne av Vest-Agder Bondelag og Vest-Agder Sau og Geit om skadefellingstillatelse på ulv etter angrep på bufe, og fellingstillatelse ble innvilget samme dato. 13. august søkte organisasjonene om forlengelse av denne skadefellingstillatelsen på ulv, og 15. august ga Fylkesmannen i Vest-Agder tillatelse, og utvidet den også til å omfatte 2 ulv på grunnlag av at SNO mente 2 ulv hadde tidsmessig sammenfall i skadesituasjoner i Marnardal og Kvinesdal. Det har ikke per dato kommet ny søknad om forlengelse fra næringsorganisasjonene. Fylkesmannen finner på eget initiativ å behandle spørsmålet om behovet for å gi ny skadefellingstillatelse. Fylkesmannens beslutning ble før utløpet av forrige tillatelse meldt muntlig til organisasjonene, Arbeidsutvalget for kommunal viltforvaltning og det interkommunale skadefellingslaget i Vest-Agder.

Ny skadefellingstillatelse

Det har vært påvist et betydelig antall nye skader voldt av ulv på bufe siden forrige fellingstillatelse ble gitt. Statens Naturoppsyn (SNO) har konkludert med totalt mer enn 45 tilfeller av skader voldt av ulv på bufe i fylket denne beitesesongen, seinest 31. september da 4 bufe ble dokumentert drept av ulv i Åseral.

Skadene denne beitesesongen er nå fordelt på kommunene Kvinesdal, Marnardal, Audnedal, Lindesnes, Hægebostad, Vennessla og Åseral. Ingen ulv er så langt felt i Vest-Agder i år.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 1,3 og 12, hvor det framgår:

Naturmangfoldlovens § 18. (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene)

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

- a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,
- b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,

Vedtaket etter første ledd bokstav a) til f) kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.....

Rovviltforskriftens § 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriftens § 3. Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking

I Norge skal det være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn. Det skal være 3 årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, der familiegruppens revir i sin helhet ligger i Norge. Dersom over halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, skal reviret regnes som innenfor forvaltningsområdet. Når en del av reviret ligger i Sverige skal familiegruppen ikke regnes med i målet på 3 årlige ynglinger.

Rovviltforskriftens § 9. Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltmyndigheten, jf. forskriften § 8, eller Direktoratet for naturforvaltning, jf. § 13. Fylkesmannen kan delegerer sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for fremtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, samt metoder for felling. Det kan også gis bestemmelser om dekning av påløpte utgifter i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. villloven § 35.

Fylkesmannen kan etter rovviltforskriftens § 12 gi tillatelse til betinget skadefelling av ulv. En forutsetning for å innvilge en fellingstillatelse er at felling kan rettes mot bestemte individer som gjør skade og at det foreligger vesentlige skader. Før felling ev. tillates skal forebyggende tiltak være utprøvd i rimelig utstrekning, jf kommentaren til § 12 i rovviltforskriften.

Rovviltforliket 2011

Rovviltforliket sommeren 2011 understreker at « Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsetningen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølgingen av denne.»

Videre i forliket står det bl.a. at:

«Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsgrunnlag i landbruket i områder med rovvilt. Forlikspartene viser til den todelte målsetningen etter rovviltforliket fra 2004, og utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konflikten mellom dem blir større enn nødvendig ..... Rovviltforvaltningen må baseres på en politikk der hensynet til å sikre overlevelse av alle de store rovviltartene i norsk natur må kombineres med en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet innenfor den todelte målsetningen.»

Det understrekes også i punkt 2.2.19 i rovviltforliket at:

«Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd..»

Bestandssituasjonen for ulv i Norge

Overvåking av ulv i Norge blir utført i samarbeid med de ansvarlige for overvåkingen i Sverige og Finland. Statusrapport for ulv i Skandinavia vinteren 2010/11 viser at det ble registrert 32-34 ulv med helnorsk tilhold. I tillegg hadde 22-25 ulver tilhold i 6-7 grensereviret delt mellom Sverige og Norge. Statusrapporten som ble oppdatert per 15. juni i år oppsummerer de foreløpige konklusjonene for ulvebestanden 2011/2012. Sist vinter ble det registrert 33 familiegrupper av ulv i Sverige og Norge. Tre av disse flokkene hadde kun tilhold i Norge. Ut fra en samlet vurdering per 15. juni 2012 mener ansvarlig overvåkingsinstans, Høgskolen i Hedmark, at det for helnorske ulvereviret er forventet 2-4 valpekull i 2012.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking:

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§1):

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Etter naturmangfoldlovens § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Føre-var prinsippet, jf naturmangfoldlovens § 9, kommer til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens vurdering er dette ikke tilfelle i denne saken.

Det er ikke satt politiske mål om ynglende bestander av store rovpattedyr i Rovviltregion 1.

Fylkesmannens vurdering

Det er av Statens Naturoppsyn dokumentert og sannsynliggjort omfattende skader voldt av ulv så langt i beitesesongen, også svært nylig. Fylkesmannen anser det sannsynlig at det foreligger skader voldt av ulv som ikke er avdekket, og at faren for nye skader på bufe er svært stor. På denne bakgrunn finner Fylkesmannen å gi fellingstillatelse på inntil 2 ulv i Vest-Agder. Fylkesmannen ser det heller ikke denne gang naturlig å skille ut enkelte kommuner og gir tillatelsen gyldighet for hele Vest-Agder.

Lisensjakt og skadefellingstillatelse på ulv i Vest-Agder

Rovviltnemnda for Region vedtok i møte 30. august i år å åpne for lisensjakt på inntil 2 ulv i Vest-Agder. Vedtaket ble påklaget av Norges Naturvernforbund, og klagen ble behandlet av rovviltnemnda 26. september. Rovviltnemnda opprettholdt sitt vedtak, men tok inn en bestemmelse om at ulv eventuelt felt under skadefellingstillatelsen skulle trekkes fra kvoten på inntil 2 ulv gitt for lisensjakt. Nemnda vedtok også at ulv felt på lisensjakt i Aust-Agder skal trekkes fra fellingskvoten til lisensjakt i Vest-Agder. Fylkesmannen i Vest-Agder har satt som vilkår at eventuell ulv felt på lisensjakt i Vest-Agder trekkes fra kvoten på inntil 2 ulv som er gitt i skadefellingstillatelsen.

Fylkesmannens vedtak

Ut fra vurderingene over, vedtak i regional rovviltnemnd av 30. mai i år og med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, og § 77 jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf. §§ 1 og 3 gir Fylkesmannen til felling av to (2) ulv i Vest-Agder. Vilkår for tillatelse er gitt i dette brev.

Vedtaket kan innen tre uker påklages til Direktoratet for naturforvaltning etter forvaltningslovens §§ 28 & 29. Eventuell klage sendes til Fylkesmannen.

Vilkår for skadefellingstillatelsen

1. Tillatt område for felling er avgrenset til Vest-Agder fylke.
2. Fellingstillatelsen er gitt til interkommunalt skadefellingslag i Vest-Agder ved leder Kjell Magne Larsen. Fellingsleder har ansvar for å oppnevne fellingslag, innen rammen som er satt i avtale med vertskommune Åseral og Arbeidsutvalget for kommunal viltforvaltning i Vest-Agder. Leder av skadefellingslaget er ansvarlig for at det foreligger lister over alle deltakere i fellingsforsøk. Kopi av listen sendes Fylkesmannen. Ansvarlig fellingsleder kan, dersom det vurderes som aktuelt, selv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. SNO vil vurdere eventuelle henvendelser bl.a. med bakgrunn i egen kapasitet.
3. Deltakere i fellingslaget skal ha avlagt godkjent skyteprøve for bruk av rifle på storvilt, seinest i 2011. Alle deltakere i fellingslaget skal være kjent med dette brevets innhold, samt de generelle gjeldende bestemmelser i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
4. Tillatelsen gjelder fra og med 1. oktober til og med 31. oktober i år.
5. Dersom kvoten som er satt for betingede skadefellingstillatelser på ulv i Region 1 fylles vil tillatelsen umiddelbart bli inndradd.
6. Det er også åpnet for lisensjakt på inntil 2 ulv i Vest-Agder fra og med 1. oktober i år, og dersom ulv felles på lisenskvoten vil dette automatisk bli trukket fra skadefellingskvoten. Det gjelder også hvis ulv felles under lisensjakt i Aust-Agder.
7. Det skal kun nyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstillende krav til ulv, jf. forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst.
8. Alle tilfeller hvor dyr påskytes, såres eller felles skal uten opphold meldes til Statens Naturoppsyn, eller Fylkesmannens viltforvalter på mobil 90 61 94 71 og nærmeste politimyndighet.
9. Ansvarlig fellingsleder skal rapportere etter hvert fellingsforsøk direkte til viltforvalter, per mobil eller e-post.
10. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltlovens § 35.
11. Ulv felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal jeger framvise felt dyr til SNO for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og jeger skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra SNO, politi eller Fylkesmannen.
12. Den økonomiske rammen for skadefellingsaksjoner avklares i forkant med Fylkesmannen, i tråd med avtale undertegnet av skadefellingslaget, vertskommune og Arbeidsutvalget for kommunal viltforvaltning, og § 9a i Forskrift om forvaltning av rovvilt.

Leder av skadefellingslaget må sørge for at deltakerne i fellingslaget fører timelister og oversikt over kjørte kilometer mv. En slik fellingslogg skal sendes til Fylkesmannen etter fellingstillatelsens utløp.

Rovviltnemnda og berørte parter i Vest-Agder orienteres i dag om dette vedtaket. Orientering vil bli lagt ut på fylkesmannens nettsider.

Med hilsen

Ørnulf Haraldstad (e.f.)
miljøverndirektør

Tor Punsvik
viltforvalter

Kopi sendt som e-post av saksbehandler:

Fylkesmannen og ass. fylkesmann

Kommunene i Vest-Agder

Skadefellingslaget i Vest-Agder v/ leder og nestleder

Arbeidsutvalget for kommunal viltforvaltning i Vest-Agder

Åseral kommune (vertskommune for skadefellingslaget) v/ Ingunn Kile

SNO v/ Jon Erling Skåtan og Kristian Eiken Olsen

Direktoratet for naturforvaltning

Rovviltnemnda for Region 1 v/ sekr. Anders Braa

Kontaktutvalget for rovviltsaker i Vest-Agder

Fylkesmennene i Rogaland og Aust-Agder

Agder Politidistrikt (bes videresendt til lokale lensmannskontor)

Mattilsynet i Rogaland og Agder

Fylkesmannens landbrukskontor, her

Vest-Agder Jeger- og Fiskerforbund

Naturvernforbundet i Vest-Agder

Våre Rovdyr